

PATVIRTINTA
Alytaus Jurgio Kunčino viešosios
bibliotekos direktoriaus
2013 m. vasario 25 d.
įsakymu Nr. V-2

ALYTAUS JURGIO KUNČINO VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS
(Institucijos pavadinimas)
2013 –2015 METŲ STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS

Asignavimų valdytojas (-ai)	ALYTAUS JURGIO KUNČINO VIEŠOJI BIBLIOTEKA (asignavimų valdytojo (-ų) pavadinimas, kodas)
--	--

Situacijos analizė
<p>Išorinės aplinkos analizė:</p> <p>Politiniai-teisiniai veiksniai. Pagrindiniai valstybės raidos strateginiai dokumentai sudaro pakankamas politines prielaidas bibliotekos raidai. Siekis sukurti valstybėje žinių visuomenę įteisintas <i>Valstybės ilgalaikės raidos strategijoje</i>, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. IX-1187 (Žin., 2002, Nr. 113-5029) kaip ilgalaikis ir pirmasis valstybės raidos prioritetas, siejamas su demokratijos ir pilietiškumo, ekonomine bei socialine plėtra, gyventojų kompetencijos bei kultūrinio tapatumo išsaugojimo tikslais.</p> <p>Bibliotekai aktualus dokumentas – <i>Lietuvos kultūros politikos kaitos gairės</i>, patvirtintos LR Seimo 2010 m. birželio 30d., kuriomis siekiama įtvirtinti kultūrą kaip strateginę valstybės raidos kryptį, suteikti kultūros politikai prioritetą, gerinti esamos kultūros politikos finansavimą</p> <p>Kitas labai svarbus dokumentas – <i>Lietuvos informacinės visuomenės plėtros strategija</i>, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. birželio 8 d. nutarimu Nr. 625 (Žin., 2005, Nr. 73-2649), kurioje pažymima, kad žinių visuomenė, šalia saugios visuomenės ir konkurencingos ekonomikos, yra pirmasis iš trijų ilgalaikių valstybės raidos prioritetų, kurie įtraukti į valstybės ilgalaikės plėtros perspektyvos tikslus. Įgyvendinant šio dokumento keliamus uždavinius, bibliotekai tenka <i>reikšmingas</i> vaidmuo užtikrinant gyventojams prieigą prie interneto, nacionalinės kultūros sklaidą ir konkurencingumą.</p> <p>Pagrindinis Lietuvos bibliotekų veiklą nusakantis politinis dokumentas – <i>Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatymas</i> (Žin., 2004, Nr. 120-4431), kuris nustato bibliotekų veiklos valstybinį valdymą, bibliotekų sistemą, bibliotekų fondo sudarymo tvarką, šio fondo struktūrą ir jo apsaugą.</p> <p>Šiuolaikinės viešosios bibliotekos gairės apibrėžtos <i>UNESCO Viešųjų bibliotekų manifeste 1994</i>. Šis dokumentas išreiškia viešosios bibliotekos esmę, paskirtį ir misiją. Biblioteka dirba vadovaudamasi ir kitų tarptautinių bibliotekinių organizacijų (IFLA, PULMAN, NAPLE, EBLIDA) manifestais, deklaracijomis ir nutarimais.</p> <p>Biblioteka, vykdydama Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatyme numatytas funkcijas, savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Civiliniu kodeksu, Vietos savivaldos įstatymu ir kitais teisės aktais. Bibliotekos veiklą taip pat reglamentuoja Lietuvos Kultūros ministro įsakymai ir metodinių centrų – Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos ir Vilniaus apskrities A. Mickevičiaus viešosios bibliotekos rekomendacijomis.</p> <p>Biblioteka darbą organizuoja vadovaudamasi Bibliotekos fondo apsaugos nuostatais, Lietuvos bibliotekų fondo nuostatais, LR standartais ir higienos normomis.</p> <p>Tiesioginės įtakos bibliotekos veiklai turi Alytaus miesto savivaldybės kultūros politikos nuostatai, kurių įgyvendinimo priemonių plane vienas iš tikslų – plėtoti informacinę visuomenę.</p> <p>Visuose paminėtuose dokumentuose išreikšta politinė valia daro įtaką bibliotekos veiklos turiniui, į juose iškeltus uždavinius atsižvelgiama numatant bibliotekos strateginius tikslus ir plėtros gaires.</p>
<p>Ekonominiai veiksniai. Valstybės ekonomika tiesiogiai veikia šalies gyventojų poreikius ir elgseną, taip pat dalyvavimą kultūriniame gyvenime bei kultūrinių produktų vartojimą. Alytaus Jurgio Kunčino bibliotekos veiklos efektyvumas tiesiogiai priklauso nuo finansinių išteklių, nuo proporcingo ir tikslingo</p>

finansavimo, gaunamo iš valstybės ir savivaldybės biudžetų.

Viešoji biblioteka finansuojama iš 3 pagrindinių šaltinių: Alytaus savivaldybės skiriami asignavimai, valstybės lėšos dokumentams įsigyti skiriamos per Kultūros ministeriją ir specialiųjų programų bei projektų lėšos. Skiriamų lėšų kiekis tiesiogiai įtakoja pagrindinių bibliotekos funkcijų atlikimo galimybes. Trūkstant lėšų, lėtai atnaujinami dokumentų fondai, kai kurių bibliotekos padalinių patalpos pakankamai šaltos, trūksta lėšų personalo išlaikymui ir skatinimui.

Gyventojų finansinių pajėgų mažėjimas įtakoja didesnę poreikį nemokamoms kultūrinėms ir informacinėms bibliotekos paslaugoms, tačiau vis labiau brangstantys informacijos išteklių, kylantys bibliotekų patalpų eksploatacijos kaštai, brangstančios ryšio bei kitos paslaugos, kuriomis naudojasi biblioteka, nesudaro palankių sąlygų Alytaus miesto gyventojams gauti reikalingų žinių ir informacijos.

Mažėja leidybinės produkcijos apimtys, išleidžiama mažiau turinčių išliekamąją vertę knygų, dominuoja vienadienės ir menkavertės knygos.

Socialiniai veiksniai. Miesto bibliotekose sudarytos sąlygos viešai prieigai prie informacijos ir interneto visų socialinių ir amžiaus grupių žmonėms. Svarbiausias socialinis veiksnys, įtakojantis bibliotekų veiklą, yra nuolat mažėjantis gyventojų skaičius mieste. Alytaus mieste 2012 m. gyveno 61971 gyventojas.

Bendras miesto gyventojų skaičius kiekvienais metais mažėja. Vien per pastaruosius 3 metus gyventojų mieste sumažėjo beveik 5000. Atitinkamai mažėja vaikų bei moksleivių skaičius. Kiekvienais metais moksleivių sumažėja 300 -400. Nemaža dalis studentų išvyksta mokytis į užsienio šalis. Mažėja gyventojų, ypač vaikų poreikis, skaityti, didėja jų priklausomybė nuo informacinių technologijų ir kompiuterinių žaidimų. Tuo pačiu miesto gyventojams aktualios elektroninės ir skaitmeninės paslaugos, nes virtualioje erdvėje yra ne tik rekreacijai ir laisvalaikiui skirtos, bet ir naudingos e- valdžios, e-bankininkystės, e- sveikatos paslaugos ir kitos paslaugos, duomenų bazės. Didelis socialiai pažeidžiamų visuomenės narių, bedarbių skaičius taip pat įtakoja bibliotekų veiklą. Šios gyventojų grupėms biblioteka yra labai svarbi institucija.

Nors ne visos paminėtos aplinkybės yra labai palankios bibliotekoms, tačiau miesto bibliotekų lankomumo rodikliai išlieka teigiami.

Technologiniai veiksniai. Pastarojo meto informacinių technologijų raida sudarė palankias sąlygas iš esmės patobulinti bibliotekos vykdomas funkcijas. Didelę paramą ir įtaką bibliotekų kompiuterizavimui ir technologinių procesų modernizavimui suteikė projektas „Bibliotekos pažangai“, kuriame dalyvavo biblioteka ir 3 jos filialai. Didžioji dalis kompiuterinės ir programinės įrangos įsigyta dalyvaujant šiame projekte. 2012 m. Viešosios bibliotekos darbuotojai ir vartotojai naudojo 76 kompiuteriais, iš jų 46 kompiuteriai buvo naudojami viešajai interneto prieigai. Visose miesto bibliotekose veikia kokybiškas interneto ryšys. Viešos prieigos taškuose dirbantys darbuotojai teikia informaciją apie prieinamas paslaugas ir mokymosi programas, padeda gyventojams rasti ir gauti e. valdžios paslaugas, padeda išmokti naudotis kompiuteriu ir internetu.

Visi bibliotekos technologiniai procesai automatizuoti, nuo 2001 m. diegiama Lietuvos integrali bibliotekų informavimo sistema (LIBIS). Viešojoje bibliotekoje ir 3 jos filialuose įdiegti visi LIBIS posistemiai, sukurta informacijos paieškų sistema, veikia elektroninis katalogas. Bibliotekoje nuolat diegiamos naujos elektroninės paslaugos vartotojams: knygų užsakymai, jų gražinimo laiko pratęsimai elektroniniu būdu, paslauga „Klausk bibliotekininko“, ir kt.

Vidinės aplinkos analizė:

Organizacinė struktūra. Alytaus Jurgio Kunčino viešosios bibliotekos organizavimo ir valdymo bendruosius principus nustato Bibliotekos nuostatai. Bibliotekos darbuotojai į darbą priimami ir atleidžiami Lietuvos Respublikos darbo kodekso ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Biblioteka dirba vadovaudamasi Vidaus darbo tvarkos taisyklėmis, darbuotojų pareiginiiais nuostatais, darbų saugos ir sveikatos instrukcijomis. Bibliotekos struktūrą sudaro 4 skyriai (skaitytojų aptarnavimo, Informacijos ir kraštotyros centras, dokumentų komplektavimo ir katalogavimo, vaikų ir jaunimo literatūros) ir 3 filialai (Vidzgirio, Pirmojo Alytaus, Informacijos ir laisvalaikio centras).

Žmonių išteklių. Bibliotekoje dirba 25 specialistai, iš jų turinčių aukštąjį išsilavinimą.-18, specialųjį išsilavinimą.-7 Bibliotekininkystės ir informacijos mokslų aukštąjį išsilavinimą turi 10 specialistų, specialų bibliotekininkystės išsilavinimą – 7 specialistai. Per pastaruosius penkerius metus į biblioteką

atėjo 2 specialistai, turintys universitetinį pedagoginį išsilavinimą. Bibliotekos darbuotojų amžiaus vidurkis yra 46 metai. Joje dirba 2 darbuotojai iki 30 metų amžiaus, 18 darbuotojų – nuo 31 iki 50 metų amžiaus, 4 darbuotojai – nuo 51 iki 60 metų amžiaus ir 1 darbuotojas per 60 metų. Iš pateiktų duomenų matyti, kad bibliotekoje netrūksta bibliotekininkystės specialistų su universitetiniu išsilavinimu, tačiau jaunais specialistais biblioteka nepasipildo, be to, į biblioteka ateina dirbti vis daugiau kitų profesijų specialistų, daugiausia mokytojų.

Kadangi vienas svarbiausių bibliotekos uždavinių yra nuolat kintančių visuomenės informacijos ir žinių poreikių tenkinimas, o tinkamą šio uždavinio vykdymą lemia darbuotojų kvalifikacija, jų žinios ir gebėjimai vis didesnis dėmesys skiriamas darbuotojų profesiniam ugdymui.

Dideli poslinkiai bibliotekoje įvyko įdiegus naujas technologijas, kurios sąlygojo kompiuterinio raštingumo plėtrą, įvairios programinės įrangos įsisavinimo būtinybę. Bibliotekos darbuotojai ne tik dirba su specialia bibliotekoms skirta LIBIS programa, tobulina paieškos internete įgūdžius, bet ir moko bibliotekos vartotojus naudotis kompiuteriu bei e.paslaugomis, paieškos internete ir t.t. Per pastaruosius 3 metus 20 darbuotojų tobulino šios srities žinias kursuose. 19 darbuotojų turi ECDL Start pradžmų pažymėjimą, 7 iš jų turi ECDL vartotojo pažymėjimą.

Siekiant išlaikyti tinkamą specialistų kvalifikaciją ir tobulinti jų gebėjimus, biblioteka stengiasi sistemingai kelti darbuotojų kvalifikaciją, sudaro specialistams sąlygas sekti naujoves, dalyvauti konferencijose, seminaruose ir kursuose.

Planavimo sistema. Bibliotekos veikla organizuojama vadovaujantis trejų metų laikotarpiui rengiamu strateginiu veiklos planu, patvirtintu teisės aktų nustatyta tvarka, metine suvestine veiklos programa, kiekvieną mėnesį sudaromi renginių planai.

Finansiniai ištekliai. Biblioteka yra biudžetinė įstaiga, finansuojama iš valstybės ir savivaldybės biudžetų. Finansiniai ištekliai naudojami darbuotojų darbo užmokesčiui, dokumentų fondo sudarymui, apsaugai, patalpų eksploatacijai, priežiūrai. Papildomų lėšų biblioteka gauna teikdama mokamas paslaugas ir rengdama projektus.

Ryšium su nesibaigiančia ekonomine krize nuolat mažėjant biudžetui, galima prognozuoti lėšų stygių net pagrindinėms bibliotekos funkcijoms vykdyti.

Ryšų sistema, informacinės ir komunikavimo sistemos.

Bibliotekoje įdiegtas vietinis kompiuterių tinklas. Visų darbuotojų darbo vietos yra kompiuterizuotos ir turi prieigą prie interneto. Bibliotekinių procesų organizavimui naudojama automatizuota bibliotekų informacijos sistema LIBIS. Daug dėmesio skiriama elektroninių paslaugų kūrimui ir plėtrai. Vidaus ir išorės komunikacijos funkcijų vykdymui sukurtas ir palaikomas bibliotekos žiniatinklis www.alytus.mvb.lt.

Biblioteka tęsia projekte „Bibliotekos pažangai“ pradėtas veiklas. Šių veiklų tikslas panaudojant visus bibliotekos pajėgumus, siekti, kad miesto gyventojai, taip pat socialinės rizikos grupės, tarp jų ir neįgalieji, žymiai geriau naudotųsi informacinių technologijų galimybėmis informacijos gavimui ir bendravimui.

Kompiuterinės technikos bei programų atnaujinimui ir palaikymui kiekvienais metais reikia papildomų lėšų.

Vidaus darbo kontrolės sistema. Bibliotekoje veikia pakopinė veiklos ataskaitų sistema:

- kiekvieną mėnesį skyrių ir filialų vedėjai pateikia direktoriaus pavaduotojui statistinius skaitytųjų, lankytojų ir dokumentų išduoties rodiklius;
- kas metai padalinių vadovai rengia padalinio metinę veiklos ataskaitą, kurią pateikia direktoriaus pavaduotojui;
- kiekvienais metais direktoriaus pavaduotojas rengia bendrą bibliotekos ataskaitą, kurią pateikia Alytaus miesto savivaldybės Tarybai, Lietuvos nacionalinei M. Mažvydo bibliotekai
- kiekvieną ketvirtį vyksta bibliotekos darbuotojų susirinkimai, kuriuose aptariami darbo rezultatai, pasiekimai ir trūkumai, veikloje iškilančios problemos.

SSGG (stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių) analizė:	
Stiprybės.	Optimalus bibliotekų tinklas, visų padalinių patalpos atnaujintos ir suremontuotos. Kvalifikuotas, imlus naujovėms kolektyvas Gerai išplėtotą informacinių technologijų infrastruktūrą Kiekvienas padalinys atpažįstamas tam tikram lankytojų segmentui. Aukštas bibliotekos reitingas tarp Lietuvos profesionalų, geras įvaizdis miesto bendruomenėje Kokybiški, žmonių mielai lankomi viešieji renginiai
Silpnybės.	Nepakankamai erdvis (net po rekonstrukcijos) centrinės bibliotekos patalpos Nuolatinis darbuotojų darbo krūvio didėjimas mažėjant atlyginimams stabdo inovacijų diegimą Kolektyvo senėjimas ir problematiškos galimybės atsinaujinti jaunais kvalifikuotais kadrais Menkas finansavimas visoms bibliotekos veiklos sritims
Galimybės.	Nacionalinių ir miesto programų finansinės paramos panaudojimas. Projekto „Bibliotekos pažangai“, kuriame sėkmingai dalyvavo biblioteka, dėka sudarytos sąlygos miesto gyventojams, o taip pat socialinės rizikos grupėms, tarp jų ir neigaliesiems, žymiai geriau naudotis informacinių technologijų galimybėmis informacijos gavimui ir bendravimui. Nuolatinių bibliotekininkų kvalifikacijos tobulinimo programų įgyvendinimas Spartesnis ir kokybiškesnis informacijos išteklių, kompiuterinės technikos atnaujinimas
Grėsmės.	Erdvės stoka ateityje gali tapti kliuviniu naujoms veikloms bei paslaugoms plėtoti Sistemiškai mažėjantis gyventojų skaičius gali lemti skaitytojų mažėjimą bibliotekoje Dėl laipsniško kolektyvo senėjimo ir jaunų, veržlių specialistų įdarbinimo galimybių stokos biblioteka bei jos paslaugos gali tapti vis nepatrauklesnės šiandieniniams vaikams ir jaunimui, t.y. ir būsimam bibliotekos lankytojų srautui Dėl nuolatinės lėšų stokos normaliam bibliotekos funkcionavimui vis spartesniais tempais kintančioje visuomenėje biblioteka gali neatitikti didelės dalies lankytojų lūkesčių bei prarasti patrauklumą kaip institucija

Misija	Kaupti, saugoti ir skleisti dokumentuose užfiksuotas žinias, idėjas ir informaciją, tokiu būdu prisidedant prie žinių visuomenės kūrimo, skatinant nuolatinį mokymąsi, žinių atnaujinimą, kultūrinę veiklą ir kūrybiškumą (suformuluota / pakoreguota savivaldybės misija)
---------------	---

Institucijos strateginiai tikslai ir efekto kriterijai:	
Kodas 03	Strateginio tikslo pavadinimas: Tapti moderniu ir patraukliu bendruomenės informacijos, kultūros ir laisvalaikio centru. (institucijos strateginis tikslas)
01	
Strateginio tikslo aprašymas: Šiuo tikslu siekiama sudaryti palankias sąlygas visoms miesto gyventojų grupėms įgyti žinių, skatinti poreikį naudotis informacinėmis technologijomis bei tobulinti šiuos įgūdžius, padėti efektyviau jungtis į bendrąją šalies informacijos ir kultūros erdvę, prisidėti prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės prioritetų plėtoti informacinę ir žinių visuomenę, investicijų į žmogų ir socialinės atskirties mažinimo, kultūros bei regioninės plėtros politikos įgyvendinimo	
Įgyvendinant šį strateginį tikslą vykdoma programa (-os):	
Kodas 161	Vykdomos programos pavadinimas: Alytaus Jurgio Kunčino viešosios bibliotekos 2013- 2015 metų veiklos programa (programos pavadinimas)
01	
02	

Efekto kriterijai: dokumentų fondo dydis, skaitytojų ir lankytojų skaičius, interneto vartotojų skaičius, apmokytų (naudotis kompiuteriu bei internetinėmis paslaugomis) gyventojų skaičius, surengtų renginių skaičius, kvalifikacijos tobulinimo(si) renginiai, naujas technologijas įvaldžiusių ar kitaip kvalifikaciją kėlusių darbuotojų skaičius, kompiuterizuotų darbo vietų ir skaičius, jų atitikimas galiojantiems standartams, kitos org. technikos būklė, įsigytų vaizdo kamerų skaičius, estetiška aplinka.

01-01

Bendras lėšų poreikis ir numatomi finansavimo šaltiniai

2 priedo tęsinys

tūkst. Lt

Finansavimas	2012 asignavimai	2013 biudžetinių metų poreikis	2013 metų Biudžetinių metų asignavimai	2014 metų projektas	2015 metų projektas
1. Finansavimo šaltiniai iš viso:	1048,1	1194,7		1182	1189
1.1. Savivaldybės lėšos, iš viso:	911,1	1027,5		1045	1052
1.1.1. Savivaldybės biudžeto lėšos	911,1	1027,5		1045	1052
1.1.2. Valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos lėšos					
1.1.3. Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos					
1.2. Valstybės biudžeto lėšos, iš viso:	130	160,2		130	130
1.2.1. Valstybės biudžeto lėšos	130	160,2		130	130
1.2.2. Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšos					
1.2.3. Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšos					
1.2.4. Valstybės investicijų programos lėšos					
1.3. Europos Sąjungos paramos lėšos					
1.4. Kiti finansavimo šaltiniai, iš viso:	7	7		7	7
1.4.1. Paskolos lėšos					
1.4.2. Rėmimo lėšos	7	7		7	7
1.4.3. Nuosavos lėšos					

Asignavimų valdytoja, programos koordinatore

Giedrė Bulgakovienė

Vyr. buhalterė

Nijolė Baliukynienė

